

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Vojko za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: OHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: OHelsea 3-1242

No. 44—Štev. 44.

NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 23, 1937—TOREK, 23. FEBRUARJA 1937

Volume XLV.—Letnik XLV.

GUFFEYEVA PREDLOGA PREDLOŽENA V NOVI OBLIKI

VLADNI IZVEDENCI SO IZDELALI NAČRTE ZA NOVO NRA. ROOSEVELT SE STRINJA Ž NJIMI

Podjetniki bodo prostovoljno podpisali pogodbe glede minimalnih plač in delovnega časa. — Industriji petroleja preti stavka. — Predsednikov sin za dobrenje amendmenta, ki bo odpravil delo otrok.

WASHINGTON, D. C., 22. februarja. — Kongresni odbor za pota in sredstva je z devetnajstimi proti šestim glasovom odobril novo Guffey-Vinsonovo predlogo, ki naj nadomesti Guffeyevo postavbo, katero je najvišje sodišče proglasilo za protustavno. Kot znano, je bil namen Guffeyeve postavbe uvesti strogo kontrolo nad industrijo mehkega premoga.

Po mnenju nekaterih bo nova postava, ako bo sprejeta, znatno ostrejša kot je bila prejšnja. Oni, ki so predlogo sestavljali, so skrbno pazili na to, da se ob njo ne bo moglo spotikati najvišje sodišče.

Triindvajset okrajnih komisij bo imelo pravico določiti ceno premogu za določene okraje.

WASHINGTON, D. C., 22. februarja. — Oni, ki se strinjajo s predsednikovim predlogom, naj bo najvišje sodišče reformirano, so izposlovali, da se bodo dne 9. marca začela pred senatnim justičnim odborom javna zaslišanja.

To bo v tem primeru prva preizkušnja moči med zagovorniki in nasprotniki predsednikove predloge.

Republikanski kongresnik Rogers iz države Massachusetts je vložil danes predlogo, naj bodo za najvišje sodnike imenovani le tisti, ki so bili rojeni v tej deželi.

S tem bi bil prekrizan načrt predsedniku Roosevelt, ki skuša spraviti v najvišje sodišče newyorškega senatorja Wagnerja in profesorja Frankfurterja. Oba sta bila rojena v Nemčiji.

WASHINGTON, D. C., 20. feb. — Vladni izvedenci so izdelali načrt, po katerem bodo odpravljeno izkoriščanje delavcev in sramotno nizke plače, ki jih plačujejo nekateri gospodarji svojim uslužbencem.

Predsednik Roosevelt se strinja z načrtom, odobril ga pa še ni. Administracija hoče pač najti nekakšen nadomestek za NRA. Vsi delavci vedo, da je bila NRA dobra zanje; in da se je začel polom, kakor hitro jo je proglasilo sodišče za protipostavno.

Za delavce vseh podjetij, ki pošiljajo svoje blago iz države v državo bo določena minimalna plača in maksimalni delovni čas. Podjetje, ki bo podpisalo tozadevno pogodbo, ne bo smelo najemati mladoletnih oseb.

Vlada ne bo nobenega podjetja silila podpisati pogodbo. Če bo vladna predloga vzakonska, bo njene določbe izvajala posebna vladna komisija.

WASHINGTON, D. C., 22. februarja. — V kratkem se bo začela kampanja za organiziranje delavcev, ki so zaposleni v industriji olja. Vseh skupaj jih je nad en milijon. Med ne spadajo tudi uslužbenci gazolinskih postaj.

Zaenkrat se še ne ve, kdo bo kontroliral organiziranje — ali Ameriška Delavska Federacija ali Lewisov odbor za industrijalno organizacijo.

John A. Brophy, izvršilni ravnatelj Lewisove organizacije, je rekel, da je uspešen štrajk avtnih delavcev prepričal delavce v industriji olja, da je njihova rešitev edinole v priključitvi k odboru za industrijalno organizacijo.

GARDNER, Mass., 21. feb. — James Roosevelt, najstarejši sin predsednika Roosevelt, se je danes za vzlet za ratifikacijo amendmenta, ki naj odpravi zaposlitev mladoletnih.

Atentat na italijanskega podkralja

FAŠISTI SO STOPILI V OFENZIVO

Fašisti so sedaj tudi pričeli ofenzivo na severu. Na Špansko je prišlo 6000 Marokancev.

MADRID, Španska, 22. feb. Španski fašisti so pričeli novo veliko ofenzivo v namenu, da pridejo do zapadnosevernega morja. To prodiranje se je pričelo z napadi okoli Aragona. Vladne čete pa so te napade odbile in v boju je padlo tisoč fašistov.

Armada generala Franca se nahaja sedaj v treh večjih vojni operacijah:

1. Armada generala Gomzalo Queipo de Llano prodira od Malage proti Almeri, Alicante in Valenciji.

2. Boji, ki trajajo že dva tedna in ki imajo namen obkrožiti Madrid; in

3. Najnovejša ofenziva, ki ima namen prebiti črto pri Aragonu in dospeti do Biskajskega zaliva.

Z vseh front prihajajo poročila o velikih izgubah za fašiste. Pri napadu na Portal Rubio, kjer je šlo v boj 10,000 fašistov, je bil uničen del škadron marokanske kavalrije.

Na fronti pri Ternelu, kjer so republikanske čete prešle k protinapadu, je bil sovražnik prisiljen umakniti se v svojo prvotne postojanke.

LONDON, Anglija, 22. feb. — Reuterjeva časnikarska agencija naznanja, da je v Malago in Algeiras dospelo 6000 marokanskih vojakov.

Marokanci so se izkrcali ravno v času, ko so evropske države vstavile nabiranje prostovoljcev za Špansko.

GLJON, Francija, 22. feb. — Republikanci so napadali Oviedo ter so dospeli v notranjost mesta. Republikanci sedaj popolnoma obvladajo železniško zvezo z mestom.

MEHIKA NE BO KOMUNISTIČNA

TUCSON, Arizona, 19. feb. — Roman Yocupicio, guverner države Sonora, je rekel, da se ni treba bati, da bi postala Mehika komunistična, četudi se nahaja v Mehiki ruski revolucionar Leon Trocki.

Vlada namreč ne bo dovolila Trockemu, da bi uganjal kakšno propagando.

TAJNA SEJA JAPONSKEGA PARLAMENTA

TOKIO, Japonsko, 19. feb. — Danes se je vršila tukaj tajna seja japonskega parlamenta. Pri tej priliki so zvedeli narodni zastopniki vse podrobnosti o proračunu. Za narodno obrambo je namenjenih 427,000,000 dolarjev.

NEMČIJA JE PRIPRAVLJENA NA VOJNO

Vojni minister je posvaril svet, da je nemška armada pripravljena na vojno. — Vendar pa je nazijska politika miroljubna.

BERLIN, Nemčija, 22. feb. — Nemški vojni minister in vrhovni poveljnik nemške vojske, feldmaršal Werner von Blomberg je posvaril svet, da je Nemčija dovolj močna za vojno in je popolnoma pripravljena na njo, ako bi se pričela.

Govorec v spomin na dva milijona nemških vojakov, ki so padli v svetovni vojni, je rekel feldmaršal Blomberg:

„Pripravljeni smo na uro preizkušnje, katera ura pa ne bo udarila na naše prizadevanje.“

Blomberg je govoril v pruski operi pred kanclerjem Hitlerjem, diplomatičnim zborom in veterani.

Blomberg je rekel, da je nazijska politika miroljubna, toda je takoj dodal, da je Nemčija dovolj močna, da se ji ni treba bati vojne in se ima za to zahvaliti kanclerju Hitlerju.

Svoje poslušalce pa je pozval, da naj opuste vsako sovražstvo in naj skušajo odvrniti strahote vojne.

KONTRAKTOR OSUMLJEN

V New Yorku je bil aretiran Samuel Rosoff, znani kontraktor, zaradi soudeležbe pri umoru unijskega uradnika Normana Redwooda. Redwood je bil v petek ponoči umorjen v bližini svojega doma v Teaneck, N. J. Oblasti so mnenja, da je bil umorjen iz maščevanja, ker je pozval na stavko delavcev, ki so delali za Rosoffa.

GEN. GOERING NA LOVU NA POLJSKEM

VARŠAVA, Poljska, 22. feb. — Nemški zračni minister general Herman Goering je ustrelil dva divja mrjaseca in tri volkove, ko je bil na lovu s predsednikom Ignacijem Moszickim.

Po uradnem zatrdilu je njegov obisk na Poljskem popolnoma zasebnega značaja, toda, ker se je udeležilo lova mnogo poljskih visokih dostojanstvenikov, je imel general Goering priložnost razpravljati o nemško-poljskih odnosih.

KATOVICA, Poljska, 22. februarja. — List „Polonija“, ki ga urejuje bivši poljski ministrski predsednik Adalbert Korfanty, je bil vstavljen, ker je prinesel članek, ki je bil žaljiv za generala Goeringa.

BLOKADA ŠPANSKE SE JE PRIČELA

Stroga prepoved proti prostovoljcem je stopila v veljavo. — Francija je postavila v Pireneje močno stražo.

LONDON, Anglija, 22. feb. — Prepoved proti prostovoljcem za katerokoli stranko na Španskem je stopila v veljavo v soboto popoldne. Prepoved je popolna, ko se je slednjič drugim državam še pridružila Portugalska, ki je šla celo tako daleč, da je pozvala vse svoje državljane, ki se nahajajo na Španskem, da se v enem mesecu vrnejo domov.

Devet držav — Anglija, Francija, Nemčija, Italija, Portugalska, Belgija, Švedska, Čehoslovaška in Grška — so prevzele nalogo, da vstavijo vsako prihajanje prostovoljcev in orožja na Špansko. Kako vloga bo pri tem igrala Rusija, še ni znano, toda njen delegat pri mednarodnem nevrmeševalnem odboru je sprejel to prepoved.

Portugalska je slednjič pristala in dovolila, da bo angleška komisija nastavljen na meji Portugalsko in Špansko in bo pazila, da ne grejo čez mejo na Špansko niti prostovoljci, niti orožje.

Malo pred polnočjo je šlo iz Francije pri Perpignanu na Špansko 100 socijalističnih prostovoljcev na pomoč španski republikanski vladi. Pri Perpignanu je bil poglaviti prehod za prostovoljce, ki so hodili na Špansko. Odkar se je pričela španska državljanska vojna, je na tem mestu šlo čez mejo okoli 11,000 prostovoljcev.

Prepoved je bila uveljavljena v času, ko se na strani španskih fašistov bori okoli 60,000 Italijanov in 15,000 Nemcev, na strani republikancev pa okoli 12,000 prostovoljcev različnih narodnosti.

Ob 300 milj dolgi meji v Pirenejih je bilo ustavljenih 18 tisoč francoskih vojakov. — Francoske straže so tudi zasedle vsa letališča, oddaljena 50 milj od španske meje in ne bodo dovolile nobenemu aeroplanu, da pride bližje kot 6 milj do španske meje.

Ko se prične 6. marca tudi blokada španskega obrežja, bodo prevzele službo angleške, nemške, francoske, italijanske, portugalske in ruske bojne ladje, ki bodo oddaljene od španskega obrežja 10 milj.

AMER. HUMORISTIČNI LIST PREPOVEDAN V NEMČIJI

BERLIN, Nemčija, 22. feb. — Ameriški humoristični list „Judge“ je v Nemčiji prepovedan. Vse številke, ki so izšle po 28. februarja 1933 so podvržene tej najnovejši sodnijski odredbi.

GRAZIANI IN NJEGOVA DVA SPREMLJEVALCA RANJENI

RIM, Italija, 22. februarja. — Med razdeljevanjem daril revežem v Addis Ababi so naenkrat pričele pokati ročne granate in poleg nekaterih domačinov so bili tudi ranjeni podkralj maršal Rudolfo Graziani, general Aurelio Liotta in koptski škof (abuna) Kyrillos.

TUDI LASTNIK TOVARNE JE ZAŠTRAJKAL

Delavci pri Frey Products Co. so pričeli „sedečo“ stavko. — Lastnik tovarne stavka ž njimi.

DETROIT, Mich., 22. feb. — Stavkarji pri Frey Products Company pregledujejo pravila svoje organizacije, da najdejo kake določbe glede nenavadnega slučaja, ker je tudi lastnik tovarne šel na „sedečo“ stavko.

Walter L. Fry, 56 let stari lastnik tovarne, je v petek „sedeč“ na svoj stol, ko je zastavil 142 delavci in 8 delavcev v njegovi tovarni.

Poleg telefona je postavil divan ter naročil kosilo za sebe in za stavkarje ter jim naznanil, da bodo njegovi gostje, dožler se bo stavka nadaljevala.

V nedeljo je Fry rekel, da bo na stavki za nedoločen čas in bo industrijske pokazati, kako je mogoče skloniti „sedečo“ stavko.

„Toda rad bi vedel, kaj hočejo delavci od mene,“ je rekel Fry. „Do sedaj mi še niso stavili nikakih zahtev, četudi mi je znano, da je rekel nek organizator United Automobile Workers of America, da zahtevajo 20-odstotno povišanje plač, opustitev plače od kosa in 40 ur dela na teden.“

„Od mojih delavcev jih je samo 80 v tovarni in so vsi ravno tako razburjeni kot sem jaz. Nekateri delavci so v spodnjem delu tovarne in pregledujejo svoja pravila, da najdejo kako določbo o stavki.“

„Ko bi bili takoj prišli k meni, bi bilo vse drugače.“

„Nekaterim se bo zdelo čudno, da je zastavkal tudi gospodar, toda meni se ne zdi prav nič čudno. Tukaj sedim, ker bi bil bojazljivec, ako bi sedaj odšel pod obstoječimi okoliščinami. Tukaj sedim, da varujem svojo lastnino in da iznajdem, kaj želijo moji ljudje.“

šle po 28. februarja 1933 so podvržene tej najnovejši sodnijski odredbi.

Atentat je bil izvršen v petek popoldne, ko je maršal Graziani z mnogimi domačimi odličnjaki razdeljeval v proslavo rojstva sina prestolonaslednika princa Umberta v cerkvah in mošejah med revežih darila.

Te proslave so se udeležile vse italijanske vojaške in civilne oblasti ter koptski in mohamedanski odličnjaki. Maršal Graziani se je gibal med množico brez vsakega spremstva. Ravno je med domačine pričel razdeljevati denar, ko so pričele pokati granate, ki so bile vržene iz srede množice.

Graziani, dasi ranjen, je ostal na svojih nogah in je daljal povelja za zasledovanje napadalcev. Pozneje pa je bil z avtomobilom prepeljan v palačo podkralja.

General in abuna Kyrillos sta bila mnogo molj ranjena kot maršal Graziani ter sta se hropeč valjala po tleh. Odpeljana sta bila z ambulanco v bolnišnico.

Kralj Viktor Emanuel in Mussolini sta maršalu Grazianiju brzojavno čestitala, da je ušel smrti ter izrazila upanje, da bodo tudi ostali ranjenci okrevali.

Komaj prejšnji dan se je maršal Graziani vrnil z dolgega nadzorovalnega potovanja, na katerem je prevozil 3000 kilometrov. Po svoji vrnitvi je rekel:

„Na svojem potovanju sem se preprečal, da povsod vlada popolni mir. Prebivalstvo je povsod za Italijo.“

Navzile temu, da se uradno vedno zatrjuje, da je Abesinija pomirjena, vendar se tu in tam dogajajo nemiri in napadi.

AMERIŠKI POSLANIK V MOSKVI ŽIVI RAZKOŠNO

MOSKVA, Rusija, 22. feb. — Novi ameriški poslanik v Moskvi Joseph E. Davies in njegova žena živita zelo razkošno in prirejata pojedine, pri katerih so gostje postreženi z jestvinami, ki se izdelujejo v tovarnah poslanikove žene in ki vsak teden v velikih množinah prihajajo v Moskvo.

Žena s ponosom nazivlja svojega moža „njegova ekselencija, poslanik.“

Advertise in
"Glas Naroda"

"Glas Naroda"

(A Corporation)

Owned and Published by

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

Frank Sakser, President

L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:

215 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopisi brez podpisa in osebosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 215 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

KOLONIJSKE ZAHTEVE NEMČIJE

Največji angleški finančni in gospodarski list "The Banker" se bavi v obširnem članku z nemškimi kolonijskimi zahtevami.

Na osnovi statističnih podatkov o surovinah prihaja do zaključka, da Nemčiji vrnitev bivših nemških kolonij ne bo nič koristila, ker so njene potrebe surovin mnogo večje, kakor pa bi jih mogla dobiti v teh kolonijah. Vsa nemška industrija je preusmerjena v vojno industrijo in je zato razumljivo, da ima ogromne potrebe surovin, saj izda Nemčija skoraj milijardo funtov za oboroževanje.

Z vrnitvijo bivših nemških kolonij ne bi bilo kritih niti 15 odstotkov nemških potreb surovin.

Pri tem je treba po mnenju pisca upoštevati tudi finančno stran kolonijskega problema.

Nemčija bi morala v primeru vrnitve bivših nemških kolonij izplačati odškodnino kolonistom in mandatnim državam za izvršene investicije v poslednjih 19 letih, kar znaša težke milijarde.

Na ta način dobljene surovine bi postale za Nemčijo silno drage, vse pa kaže, da Nemčiji ne gre toliko za surovine, ki jih lahko dobi drugod, kakor za to, da dobi v Afriki vojaška letalska in pomorska oporišča, odkoder bi mogla izvajati velikopotezno akcijo za pridobivanje novih kolonij po zgledu Italije v Abesiniji.

Anglija pač nima nobenega interesa, da bi tako nemško politiko podpirala.

Nemčija je imela v Afriki Togo, Kamerun, Vzhodno in Jugozapadno Afriko, v Aziji kitajske koncesije in del Nove Gvineje, nadalje Bismarckov arhipel, Samoo, Karolinsko, Maršjansko in Maršalsko otočje.

Od teh kolonij so dobile po versajski mirovni pogodbi Francija dve tretjini Toga in štiri petine Kameruna, Anglija tretjino Toga, petino Kameruna in Vzhodno Afriko, Avstralija Novo Gvinejo, Bismarckov arhipel in Salomonsko otočje, Nova Zelandija Samoo, Belgija Ugando in Urundijo, Japonska pa Karolinsko, Maršjansko in Maršalsko otočje.

Potemtakem je dobil britanski imperij 78,5, Francija 19,5, Belgija 1,75, Japonska 0,25 odstotkov nekdanjih nemških kolonij.

Za najbolj bogati nekdanji nemški koloniji veljata danes angleška in vzhodna Afrika ter francoski del Kameruna, v kateri so Francozi po vojni investirali ogromne kapitale.

Iz Slovenije.

TRIJE, KI SO HOTELI V ŠPANJO

Trije mladi gostje, trije svetovni potniki so se pojavili 5. febr. v spremstvu orožnika, ki jih je privedel z Rakeka, na upravi policije. Bili so ključničarski vajenec Bogdan Rošek, trgovski vajenec Ivan Horn in mehaniški vajenec Zdenko Boršič, vsi doma iz Slavonskega Broda. Pred meseci že so pobegnili od svojih staršev in skrbnikov in se napotili v širni svet. Krenili so proti morju in prehodili vso Dalmacijo. Vmes so pridno pisali dnevnike in beležili vse, kar so doživeli. Zabeležili so celo, kje so v sili kaj izmaknili in kako so se potem skrivali pred orožniki. Pozabili tudi niso zapisati, kdaj in kako so hodili v Splitu in drugod na Borzo dela, kjer so prosili podpore in jo večkrat tudi dobili. Vestno so zapisovali mladi pustolovci tudi kolikokrat so se vtihotapili na ladje, da bi se odpeljali v tuje dežele. Imeli so pa smolo in so jih vsakokrat zalotili ter zapodili nazaj na suho. Nedavno so pa sklenili odpeljati se v širni svet z vlakom. Obrnili so Dalmacijo hrbet in prišli v Slovenijo. Sklenili so mahitati jo v Španijo. 6. febr. so se znašli na Rakeku, kjer so se s plazili v vlak, ki naj bi jih odpeljal čez mejo v Italijo in dalje proti Jelezi, kjer cveto oranže in pokajo granate. Imeli so pa smolo tudi tu. Spet so jih zalotili in jih aretirali. Zaslišali so jih že na obmejnem komisariatu, nakar so jih privedli v Ljubljano z vso njihovo prtljago, zemljevidi in ljubavnimi pismi, ki so jih nosili s seboj. Mlade pustolovce bodo poslali nazaj k njihovim staršem in tako zaenkrat ne bodo mogli na pomoč ne generalu Francu ne vladni vojski.

OBUP MLADEGA RUDARJA

Meterčeva družina v Studen. cih nad Hrastnikom je ena izmed najstarejših rudarskih družin. To družino zasleduje kruta usoda. Pred nekaj leti je izgubila hčerko Minko, ki je zaradi neke malenkosti obupala in se v Celju vrgla pod vlak. Kmalu nato je iz žalosti zaradi izgube ljubljene hčerke skočil v prepad rudniškega kamnoloma njen oče in obležal mrtav. 3. februarja pa je skočil pod tovorni vlak, ki je vozil proti Zidanemu mostu, na hrastniški postaji 26-letni sin Pavle, ki je bil kot rudar zaposlen v ojastrskem obratu. Zvečer je še tožil svoji poročni sestrini, da je nesrečen in da mu ni mogoče več živeti. Sestra ga je tolažila a ni niti slutila, kaj namerava. Obupanca

so našli železničarji ob prihodu osebnega vlaka iz Trboveja. Vlak mu je zdrobil lobanjo, odrezal levo nogo in zdrobil desno stopalo.

"USTRELIL SEM SINA"...

V vasi Vrhtrubnem se je 4. februarja okrog 23. ure v hiši uglednega posestnika 50-letnega Franca Planinška pripetil krvav dogodek. Oče, ki je lovec, je v prepiru in veliki razburjenosti ustrelil z lovsko puško svojega 26-letnega nezakonskega sina Ljovca Moraveca. Strašni dogodek se je pripetil v veži Planinškove hiše. Ljovce Moravec je živel pri svojem očetu, ki si je ustvaril lepo družinsko ognjišče in ima v zakonu več otrok. Ljovcova natura je bila nekoliko čudna. Fant je hotel imeti vsega, predvsem pa denarja. Če mu ga oče ni hotel ali ni mogel dati, si ga je preskrbel sam. Poleg tega je imel fant razmerje z nekim dekletom, kar domačim ni bilo po volji. Zaradi vsega tega so bili v hiši prepiri na dnevnem redu. 4. februarja je prišlo v napetem razmerju med očetom in sinom do žalostnega zaključka. Razvil se je sept hud prepir in sin je skočil v vežo, da napade očeta z gozdno sekuro. Oče pa je v razburjenosti pograbil za puško in sprožil. Sin je bil zadet v trebuh in se je zgrudil oblit s krvjo na vežni tlak. Za silo so ga obvezali in nato takoj prepeljali v novomeško bolnišnico usmiljenih bratov, kjer so ga operirali. Dobili so jih pred okrog 25 svinčenih zrn, ki so mu poškodovale črevesje, jetra in tudi želodec. Zdravniki nimajo nade, da bodo nesrečnemu fantu ohranili življenje.

SENZACIJONALNA ARETACIJA

Pred 15 leti so našli oskrbnika kneza Windischgratza v okolici Konje umorjenega, in opanega. Morilec je vzel svoji žrtvi okrog 40.000 Din. V zvezi s tem umorom so takrat aretirali zloglasnega zločinca Dolganova. Zaradi raznih zločinov in sodelovanja pri umoru, je bil Dolganov obsojen na do smrti robijo in oddan v mari-borsko kaznilnico. Pred dnevi pa so celjski orožniki zvedeli, da je žena 50-letnega čevljarja Rateja na Sp. Hudinji v prepiru s svojim možem v jezi povedala, da je njen mož pred 15 leti umoril Windischgratzovega oskrbnika. Zaradi tega so Ratejevo ženo takoj aretirali, nato pa so odvedli njene moža, ki se je zdravil v celjski bolnici, ker je bil pred kratkim pri nekem spopadu poškodovan. Ratej taji, da bi bil v zvezi z omenjenim umorom.

Piruhi...

SVOJCE IN PRIJATELJE V DOMOVINI
NAJBOLJ RAZVESELITE ZA VELIKO-
NOČ, ČE JIM POŠLJETE DENARNO
DARILO

DENARNE POŠILJATVE V DOMOVINO
IZVRŠUJE TOČNO IN POCENI —

Potniški Oddelek "Glasa Naroda"

216 W. 18th Street New York City

Pošiljate takoj, da bodo dobili za praznike!

IMAMO V ZALOGI

BLAZNIKOVE
Pratike

za leto 1937

Cena 25c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Zadeva, ki jo sedaj preiskujejo je vzbudila v Celju in okolici veliko senzacijo.

ODKRITI VRELCI MINERALNE VODE

V Zbelovem pri Poljčanah so odkrili izvire mineralne vode, ki izvirajo na precej močvirnatem travniku nekega tamkajšnjega posestnika. Do zadnjega časa so za to le vedeli pastirji, kajti voda je precej slana in zato jim je živina ob vsaki priliki vhajala jo pit. Voda, ki je bila sedaj poslana "Higijenskem zavodu" v Ljubljano v svrhu analize, vsebuje poleg železa, amonijaka, klorida, tudi precej joda. Ko se izvirek izkopali, so naleteli v globini kakšnih 1 do 2 m debel hrastov obod z lesenimi obroči, ki pa je bil že popolnoma strohnel. To odkritje dokazuje, da je bil že v davni tani kaj zgrajen studenec ter so bili mineralni vreli znani že takratnim prebivalcem Dravinjske doline.

Iz Jugoslavije.

Z vrelim lugom polil ženo.

V vasi Rovišah blizu Bilo-vara živita zakonca Milan in Marija Novak. Poročila sta se šele nedavno in mož je postal na ženo ljubosumen. Na svečnico se je vrnil domov šele zvečer in jel ženi očitati, da mu je nezvesta. Končno je pograbil lonce vrelega luga in polil z njim ženo, da je oslepela na eno oko, izgubila bo pa najbrž tudi drugo. Poleg tega je lajstrašno razjedel njena lepa lica.

V smrt zaradi nesrečne ljubezni

V Zagrebu se je zastrupila 30 letna Julka Jelič iz Jezereca.

NE BEGU PRED POPLAVO

Prizor, kot ga vidite na sliki, so bili tekoni poplave po rečju reke Mississippi na dnevnem redu. Poplavljenici so v največ slučajih zamogli rešiti samo golo življenje.

Peter Zgaga

Pred kratkim sem čital da natakarski našel v restavraciji listnico, v kateri je bilo \$1300. Kot poštenjak jo je oddal lastniku.

In lastnik je dal natakarku petdeset centov nagrade. Natakarski se je sedaj menda prepričal, da se poštenost ne izplača.

Nekega angleškega fabrikanta je povabil v Peking na obed kitajski mandarin. Fabrikant je z veseljem zaužival čudna jedila.

Ko so položili predenj pečenko, se mu je naenkrat pojavila misel, da je mogoče to pečena mačka, kajti kot znano, Kitajci kaj radi jedo mačke. Anglež se je hotel prepričati, kar pa ni bilo lahko, kajti on ni znal kitajščine, mandarin pa angleščine ne.

Zato je pokazal na pečenko in vprašal: — Mijav! Mijav! Kitajec je zmajal z glavo in odvrnil: — Hov! Hov!

Z dvajsetimi leti človek zabavo požira; ko je star trideset let, jo je; ko je star štirideset let, jo uživa, ko jih ima petdeset jo išče, s šestdesetimi leti jo pa pogreša.

Pisatelj se večkrat zaleti. Nekoč sem čital naslednjo krilatico:

— Revez je bil tako lačen, da od žene ni vedel, kje bo ponoči spal.

Zdravnik je rekel pacientu: — Če nočete popolnoma oglasiti, se morate vzdržati vsakega vina.

Možak je malo pomislil, nato pa odvrnil: — Nak, raje sem popolnoma gluhi kot da bi vino pustil. To, kar pijem, je namreč dosti boljše kot va tisto, kar slišim.

V Nemčiji je vprašal učitelj Solerčka:

— Kako visok je Hitler?
— Pet čevljev, — odvrne fantek.

— Kako pa veš, da pet čevljev.

— Moj oče meri šest čevljev, pa je zadnjič rekel, da ima Hitlerja do tukaj.

In deček je pokazal na vrat.

Govornik je rekel: — Zob časa je osušil že marsikatero solzo...

Ko je sovražnik žensk opazil na drevesni obešenko, je zamrmral:

— Žele bi, da bi vsa drevesa rodila take sadove.

Stavek v romanu: Sledil je svoji srečni zvezdi, ki ga je zasledovala vse življenje.

Dvajsetletno dekle, ki se poroči s petdeset let starim moškim, lahko brez posebnih težav nadomesti svojega moža z dvema fantoma, starima po petindvajset let.

Kaj je z vremenom? V New Yorku hodimo goloroki in se v februarjem solnceu skoro potimo.

Bolj proti Zapadu je pa še bolj čudno in zagonetno.

Iz Barbetrona mi naprimer poročajo, da se je prijatelju Vidergarju letošnje regrativo vino učistilo in da moram prav kmalu priti, če ga hočem pokušiti. Bom prišel, le prisparaj ga par kozarcev. Nama bodo prav prišli predno se v tvojem varstvu podam na tisto težavno toda prijetno in že lani obljubljen pot.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.50	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 18.75	Lir 300
\$ 11.70	Din. 500	\$ 28.12	Lir 500
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 56.25	Lir 1000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 112.50	Lir 2000
		\$ 167.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODYRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$10.—	\$10.50
\$15.—	\$15.75
\$20.—	\$21.00
\$25.—	\$26.25
\$30.—	\$31.50
\$35.—	\$36.75
\$40.—	\$42.00
\$45.—	\$47.25
\$50.—	\$52.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRIŠTOJBINO \$1.—

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

215 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

N. LJESKOV:

NEUMNEZ

Med drugimi tlačami smo imeli siroto, dečka Panjko. Ko je ostal brez staršev, smo ga vzeli v graščino. Običen je bil samo v tisti, kar so mu naklonili usmiljeni ljudje. Naložili so mu dolžnost "vsem pomagati," in zato mu nikoli ni zmanjkalo dela. Vedno je moral zdaj temu, zdaj zopet onemu pometati hlev, napajati živino, voziti ali cepiti drva. Prvi je vstajal in zadnji je šel spat stradal je in prezebal, a vendar se nikomur ni smilil: "Kaj mu je, saj je neumnež," so pravili vsi. Kravja dekla, pri kateri je bil na hrani, je prejemala njegov del živila, obdržala je ves krompir in kumare za lastne otroke. Panjka je otepal sam suhi kruh z vodo, a nikoli se ni pritožil in ničesar ni zahteval. "Saj sem sit, hvala Bogu, kaj bi, se!" je stalno odgovarjal vsem, ki so ga opozorjali na njegove pravice. Ali ni bil res neumnež?

Imeli smo jako strogega oskrbnika. Veliko je stikal, ali ni kje kake nemarnosti, da bi koga kaznoval. To ga je veselilo. Nič ne svetliti prositi odpuščenja, ker tega ni maral in bi samo zvišal kazen. Nekoč poleti je ogledoval oskrbnik ozimino, videl, da so zašli noter mladi žrebelci in jo pomandrali ter je seveda zdivil.

To leto je pasel žrebece dvanaestletni Petruša, dokaj šibek in razvajen sin prav one kravje dekline, ki je za lastno dečo obdržala Panjki namenjeni krompir. Ko je šel zgodaj, se "po rosi" na pašo, ga je začelo zebati. Zvil se je v klobčič pod kral in je zaspal, pa ni videl, kaj se žrebelci.

Oskrbnik ga je opazil z bledim in mrtvim rekel:

"Panjka naj sam ostane pri čredi, ti pa pojdi takoj v pisarno in povej, naj ti dajo pet in dvajset pet šib. Če pa ne boš tega optavil, preden se ne bom povrnil, dobil boš dvakrat več v moji navzočnosti."

Rekel je in se odpeljal naprej. A Petruša je izbruhnil v jok, ker se nikoli ni bil kaznoval. Tožil je Panjki, da ga je strah in da bo rajši skočil v vodo. Panjka mu je prigovarjal, da moramo vsi trpeti, da je tudi Kristus bil bičan. A ko je videl, da je vse zaman, je dejal:

"No, Petruša, pogum! Ne do, jaz pa bom skočil v pisarno in zate prosil. Nemara se te bo le Bog usmilil, ti si rahlopetnež, ti."

Urno je stekel v graščino in ko se je pozneje vrnil, se je smejal.

"No, Petruša, pogum! Ne bodo te kaznovali!"

Petruša mu je verjel in ni šel v pisarno. Oskrbnik je vprašal zvečer, ali so odšli pastirski šibe in ali so bile izdatne? Zvedel je, da je vse v redu, pa je bila stvar končana. Šele pozneje se je odkrilo, da se je bil javi Panjka namesto Petra. Vsi so se mu smejali, a Peter je bil ostal nezakazovan.

"Kaj se hoče," je rekel oskrbnik, "če ga je ta bedak resil. Ne bom oba kaznoval za eno in isto."

No, ali ni bil res neumnež, ta naš Panjka?

Na ta način je živel dalje in dočkal krimsko vojno leta 1853. Razpisali so novačenje, matere so obdajale sinove. Na kmetih so bili vsi obupani. Vojaki so takrat služili 25 let, torej so bili izgubljeni za svoje. Panjka, ki je takrat dočkal, je šel nenadno h graščaku in se prostovoljno prijavil k vojakom. Vsi ugovori so bili zaman. Ponavljal je samo:

"Mar ne slišite, kako se vse joče? Jaz pa sem božji ljubljene, nihče se ne bo jokal za mano. Zato tudi moram odriniti. Prišedel bom naši vasi vsaj enega od določenega števila novakov. Komurkoli bo že s tem pomagano."

Kaj se hoče. Oskrbnik ga je odpravil v mesto. Ko se je vrnil voznik, so bili vsi radovedni, ali se niso smejali novački neumnežu. Zvedeli so, da je bilo prav malo smeha. Panjka je nakupil za dva rablja, ki ju je prejel za na pot, belega kruha, razdelil po en hleb vsem tovarišem, a pozabil nase. Oudarjeni so zmagali z glavami in mu pričeli lomiti polovice hlebčkov. A Panjka je prišel v zadrego in samo ponavljal:

"Nikar, bratci, saj vam nisem hotel kaj vzeti! Le jojte, na zdravje."

Vsi so ga hvalili za prijaznost. Prihodnje jutro je prvi vstal, pometal vojašnice in naložil vsem starim vojakom škornje. Zopet so ga hvalili, stari vojaki so vprašali voj-

nika, ali ni neumnež? Vojnik je odgovoril:

"Ni pravi bedak, a... a je od rojstva tak."

Panjka je ostal bedak tudi po vojni. Ko je bil po vojni izjemno in zgodaj odpuščen, je po staru navadi zopet postal pastir. Šel je za konjarja k stepnim Tatarom.

Odrinil je tja iz Penze in več let pasel konje neke daleč v peščini ob Kapiškem morju. Njegov gospodar bogataš Khan Džangar je v presledkih prihajal s konji na ruske sejme in se takrat na videz pokorno obnašal. A doma, v stepi, je delal kar je hotel in delil življenje in smrt. Nobena oblast ni segala za to daljavo. Toda poleg njega so živeli še drugi samopasneži. Nekoč se je prikazal neki Habibula, drzni konjski tat, in je Khanu Džangarju ugrabil veliko najboljšo živino. Dolgo se je smejal zasledovalcem. A nekoč so se spili Tatarji, Habibula so pri spopadu ranili in ujeli. Khan Džangar je takrat slučajno hitel v Penzo na sejem in na noben način ni mogel odložiti potovanja, da bi obsodil in dal neusmiljeno usmrtiti Habibulo v svarilo ostalim konjskim tatovom.

Ker ni maral Khan Džangar zamuditi sejma in se tudi ne smiti s Habibulo v območju ruskih oblasti, je sklenil pustiti Panjko z enim konjem in ranjenim v konjske spone uklenjenim Habibulom ob nekem pičlem studencu. Pustil mu je neke prosa in meh z vodo ter strogo naročil:

"Čuvaj mi tega moža kakor lastno dušo. Si razumel?"

"Menda!" — je odgovoril Panjka — "bom že opravil."

Khan Džangar je odhajal s svojim rodno, Panjka pa je prišel govoriti Habibulo:

"Vidiš, kako daleč te je pripeljalo tvoje tatinstvo! Ti si velik junak, a slabo si nadel s svojim junaštvom. Ali ne bi rajši krenil na bojišče pot?"

"Zdaj je že prepozno," mu je odgovoril Habibula.

"Kaj se to pravi 'prepozno'?" Samo sklep moraš storiti, a vse drugo pride samo od sebe. Mar nimaš iste duše kakor vsi drugi ljudje? Opusti samo zlo, in ti bo takoj pomagal Bog k dobri dejanju."

"Zdaj je že prepozno," je (Nadaljevanje na 4. strani.)

MORNARJI DE MONSTRIRAJO

Nedavno je vprizorilo v Washingtonu nad tisoč dvesto mornarjev demonstracijo proti predlogi senatorja Copelanda. Če bi bila predloga vza konjena, bi se njihov že itak slab položaj še poslabšal.

LETNIK KERŽETOVEGA "ČASA"

dobi tisti, ki nam pošlje **POL-LETNO** naročnino za novega naročnika. Kdor nam pošlje **CELOLETNO** naročnino za novega naročnika dobi **DVA LETNIKA "ČASA"**.

NA RAZPOLAGO JE LE SE NEKAJ LETNIKOV, ZATO SE POTRUDITE IN IŠLIJTE ČIMPREJ

Vsak letnik obsega nad 400 strani najzanimivejšega čtiva: povesti, poljudnih razprav — političnih in gospodarskih —, zanimivosti in koristnih nasvetov.

NAJBOLJ PRIMERNO IN PRIPRAVNO ČTIVO ZA SEDANJE DOLGE VEČERE

UPRAVA "Glasa Naroda"

ZVIJAČA ZALJUBLJENE ŽENE

Pred nedavnim je prišla v Pariz mlada, mična angleška artistka in se tam zaljubila preko ušes v znanega kiparja. Zdelo se je, da ji je sreča naklonjena in že po kratkem času sta se oba poročila. Toda ta sreča ni trajala dolgo. Kiparju je postalo zakonsko življenje kmalu nadležno in je izposlal ločitev. "Ženska, ki se neprestano vrti okrog mene, me moti v ustvarjanju," je izjavil pred sodnikom.

Mlada žena pa moža, katerega je ljubila, ni mogla pozabiti. Če bi mogla samo enkrat govoriti z njim med štirimi očmi, bi se vse poravnalo, si je mislila. Toda njeni poskusi, da bi prišla do kiparja, se bil zaman. Kadarkoli se je pojavila pred njegovim stanovanjem, je našla vrata zaklenjena. Končno je slučajno zvedela, da se namerava nje bivši mož preseliti v drugo stanovanje.

Tedaj je najprvo pozvedela, katera trdka mu bo preprečevala opravo v novo stanovanje. Nato je enega izmed nosčev z dobro napitnino pregovorila, da jo je s kril v neko omaro in jo vtihotapil tako v stanovanje. Pariški listi sedaj poročajo, da je zvijska zaljubljena žena uspela v polni meri. Posrečilo se ji je, da je svojega bivšega moža prepričala, da ni imel prav, ko se je dal od nje ločiti. V kratkem se baje iznova poročita.

STRAŠEN SAMOMOR.

V madžarskem Kenyeriju je izvršila neka mlada, nedavno omožena kmetica nenavaden samomor. Ko je bil njen mož z doma se je slekla do golega, šla v najhujšem mrazu na dvorišče ter si tam prerezala trebuh s kuhinjskim nožem. Nato si je prerazela še žile na rokah. Nezvestna so jo sosede odnesli k zdravniku, ki je odredil prevoz v bolnišnico. Toda mlada žena očitno ni hotela živeti. Ko so jo pustili v bolnišnici nekaj trenutkov brez nadzorstva, je vstala s postelje in se zavijela z balkona tretjega nadstropja v globino. Obležala je mrtva z razbito lobanjo.

"GLAS NARODA"

pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

L. Ganghofer:

Grad Hubertus

:: Roman ::

104

"Otrok! Ljubi otrok!" Razburjeno je prišla gospodična Kleesberg Kiti za roko. "Sedi sva k meni! Primakni si stol!" Kljub temu pozivu pa ni izpustila Kitine roke, temveč je pritegnila dekleta k sebi na naslonke. "Povej mi odkrito in pošteno—"

"Kaj?"

"Ali veš zakaj naju gospod Forbeck tako iznenada zapušča?"

"Seveda vem! V prvem trenutku me je ta več v re-nici nekoliko zmedla, ker nisem nič mislila. In se ne spomnila, kar je edino možno. Kiti je pritajila glas. "Večraj mi je pisal Tasilo. Veš, Tas in Forbeck sta prijatelja. In Tas ga je za nekaj prosil, in zato mora danes v Monakovo. In pravim ti, gospod Forbeck ravna zelo lepo, da hoče brez obotavljanja izpolniti prošnjo mojemu bratu. Povem ti to, da se zaradi Forbeckovega odhoda ne boš vznemirjala. A prosim te, ne sprašuj me zaradi Tasa! Zvedela boš še dovolj zgodaj."

Gundi Kleesberg ni bila menda nič radovedna. Vprašala je samo: "Ali misliš, da se bo spet vrnil?"

"Seveda! Saj mora dogotoviti svojo sliko. Zato potrebuje pokrajine — in še mnogokaj drugega."

"Da, otrok, mora se vrniti. In pravim ti, ta slika bo vzbujala še pozornost!"

"O ti poznavalka umetnosti! Toliko razumem tudi jaz."

"Čuti bi bila morala, kako je govoril Werner o njegovih zmožnostih. In kar zadeva njegov značaj—" Gundi Kleesberg je bila vedno bolj čudna v svoji razburjenosti. "Nočem govoriti o njegovih zunanjih postavi, čeprav je tudi ta — kako bi rekla — vredna pogleda. Ne poznam tvojega okusa — a meni se zdi lep."

"Lep? Kiti je pomislila. "Ne, Gundi! Preveč si rekla. Samo njegove oči — da, v tem utegneš imeti prav, njegove oči so lepe."

"To je čudno!" je opomnila Kiti. "V poznanzanju ljudi se nisi nikoli posebno izkazovala. In zdaj znaš na mah tako dobro prepoznati značaje — tako ostro in točno — presenečena sem!"

Gundi Kleesberg se je tega priznanja tako razveselila, da ni zmogla nobene besede. Svetlo je pogledala Kiti in ji božala roko, kakor da bi ne bila čula nepričakovane poklona, temveč zaželjeno novico.

Kiti se je zavzela, teta jo je očitno razumela popolnoma krivo. "Gundica, kaj ti je neki?" "Ah, otrok! Bili so vendar tako lepi dnevi. Kar povedati ti ne morem, kako se veselim na njegovo vrnitev. In veš, če bi se res utegnulo zgoditi, da bi bil zadržan—"

"Zadržan?" Zdelo se je, da se je Kiti nalezla čudne Gundine razburjenosti. Potem je odkimala in se nasmehnila. "Pri sreči mi je, kakor da bom gospoda Forbecka spet kmalu videla. Prav kmalu! Sanja se mi o nekem presečenju. Tas bo gledal!"

Zdaj je bila Gundi Kleesberg na vrsti, da se je zavzela. "Kiti?" A tedaj se je obrnila z obrazom proti odprtemu oknu in prisluhnila.

Od vrtnega obzidja je skozi brestni drevo-red votlo zazvenelo sem od gradu.

Werner je bil zaloputnil za seboj železna rešetkasta vrata in stopil na cesto. Z obraza se mu je bral vrtoglavi ples njegovih misli, ko je, strmeč v tla, krenil proti vasi. Ko je prispel do Brucknerja, je zagledal ob vrtni ograji kolese, ki ga je bil naročil za deveto uro. In Forbeck je bil menda uganil, kaj ta voz pomenja — na kozlu so bile že naložene potne torbe in svezjen s slikarskimi potrebščinami.

Werner je pohitel v hišo in po stopnicah v zgornjico. Puščobno ga je zajelo. Na mizi je ležal velik svitek v sivem ovojnem papirju — slika. Ko je Werner vstopil, se je Forbeck, bled v obraz dvignil. Bil je že v površniku, v roki je držal klobuk in dežnik. "Dobro jutro, Werner!" Truden smehljal. "Kakor vidiš, sem že nared za pot. Ko je prišel voz, sem uganil—" Glas se mu je tresel. "Bil si na Hubertovem?"

"Da, Ivan. Pisanje bi ti zadajalo muke, osebnost slovo bi bilo nevarno — za vaju oba!"

"Hvala ti! Bolje je tako. Samo nečesa mi je žal. Na Hubertovem živi tudi dama, ki sem ji dolžan dosti zahvale."

"Gospodična Kleesberg? Wernerjev glas je zazvenel čudno spremenjeno. "Govoril sem z njo. Bodi brez skrbi, gre ji že na bolje. In pozdravlja te." Težko je položil roko Forbecku na ramo. "To je srčnodobra, blaga dama! — Ohrani jo v najboljšem spominu. Zdaj pojdi!"

Pred hišo ju je čakal bišni gospodar. Prišla je tudi Mali z Aničko v naročju. Ko ji je Forbeck segel v roko, je spregovorila le nekaj kratkih besed. Kakor olajšano se je oddahnila, ko je voz oddrnil.

DALJE PRIDE

1937

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

New York, N. Y. 216 West 18th Street

TAKO SAMA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

===== (1) =====

"Prosim mati, ne bodite hudi, da sem prišla tako pozno. Imam slabo vest," pravi Helga, ko odpre vrata.

Toda te besede ji zamro v ustih in osupla obstoji in drži za kljuko.

Lopar za igranje tenisa ji z velikim ropotom pade na tla, toda ne zmeni se zanj.

"Mati," jeclja s prebledelemi ustnicami in prestrašena gleda mlado dekle na sključeno materino postavo pred divanom.

"Mati, kaj vam je?"

Nato pa jo obide neizmeren strah. Naglo skoči k materi in se skloni k njej.

Ali je mati mrtva? Ne, še je bilo življenje v ljubljenskem telesu, kajti čuti njeno sapo, sliši tudi slabotno stokanje. Toda tako težko in trdo je njeno telo, ko se s celo močjo trudi, da bi dvignila mater in jo položila na divan.

In nikakega odgovora ni na njena skrbna, ljubezniva vprašanja. Nato pa vidi, kar napolni n jeno sree z največjim strahom; ena stran obraza je tako čudno zavita, da jo strese groza.

Kap ...

Bliskovito jo prešine ta pojim in napolni z grozo. Kako je to tako naglo prišlo? Mati je bila vendar navzlic svojim petdesetim letom vitka in razmeroma še mlada, da ni nikdo mislil na to, da bi jo moglo kaj takega zadeti.

Poklicati je treba zdravnika!

Helga steče k telefonu. K sreči je bil domači zdravnik doma. S tresočim glasom mu razloži položaj, in s skrbnim nemirom čaka na njegov prihod.

Pozneje s strahom gleda v zdravnikov drugače vedno tako prijazni, odkriti, sedaj pa tako neprodinaj obraz. Umika se Helginemu pogledu, dasi jo ljubeznivo boža po licu.

"Vse bo še dobro," jo tolaži in Helga se oklepa teh besed, ne da bi videla v njih dvojnega pomena.

Zdravnik je mater z močnimi rokami dvignil in jo položil v posteljo.

"Še enkrat bom prišel, Helga," pravi in ko ji da nekaj navodil, se poslovi.

Zadnji solnčni žarki padajo v lepo, prijazno sobo, zadenejo ravno posteljo bolne žene in neusmiljeno pokažejo, da je v njene poteze Vsemogočni že zaklesal svoje pisanje.

Helga se trudi okoli matere. Prigovarja ji: "Mati, ali ne razumete?" Slabo kimanje je bil odgovor. Nemirno premika materino roko po odeji in njen obraz razodeva muko in nemir. Raztrgani glasovi grgrajo iz zategnjenih ust; toda nobene razumljive besede ne spravi iz sebe, če se še tako trudi. Še je imela nekaj na sren, kar bi rada povedala; čisto natančno je bilo mogoče to opaziti in vedno večji postaja nemir in izraz bolečine, muke in prošnje.

V obupu namiguje Helga na to in ono. Ne! Vedno manjanje z glavo. Boža materina lica in roke, kar ji dene dobro, kajti neizmeren nemir nekoliko poneha. Toda vedno izgleda, kot bi mati hotela nekaj povedati, ali celo prositi, toda svoje želje ne more izraziti.

Mrak je izbrisal barve dneva in jih premenil v obledele sinjine. Toda z naraščajočo temo raste tudi Helgin strah. V svoji notranjosti se brani prižgati luč, ker se boji pogledati materi v bolešno zategnjeni obraz. Ko pa se slednjič k temu odloči, pride nad bolnico zopet mukapolni nemir, ko se z vsemi svojimi močmi trudi, da bi govorila. Toda vse je samo stokanje in vzdihovanje, kar navdaja mlado dekle z neizmerim strahom.

Samo ko bi zopet prišel zdravnik! Saj je vendar obljubil, da pride. Kje je neki?

"Mati, ko bi vam saj mogla pomagati!" vzdihuje Helga. Slednjič pride zdravnik Hassler. Njegov pogled se umika njenim strahni polnim očem, ko ji razloži položaj. Nič se ni izpremenilo.

"Potrpati je treba."

Helgi, ki je bila tako zelo navezana na mater, ni mogel kruto povedati, da je boljše, da pride smrt kot rešiteljica, kot pa bolnici želiti še daljše življenje, v katerem bo obsojena na počasno hiranje.

Ure potekajo. Nastane noč. Nepopisen strah stiska dekletovo sree. Zona spreletava njeno telo — ali ni nekdo prišel v sobo in stopil poleg nje?

"Mati!"

Helga poklekne pred materino posteljo in globoko v blazino potisne svoj obraz. Ali je slišala njen klic? Mati postaja še bolj nemirna, skuša se vzravhati z vsemi svojimi močmi. Na vsak način je hotela še nekaj povedati, ali pojasniti, čitci je morala izvedeti, ni smela z jezo misliti na mater, ki ji je želela samo vse najboljše. Toda ohromeli jezik ji je odpovedal službo. Strašno je bilo gledati ta boj.

"Ljubi Bog, pomagaj saj!" prosi Helga v svojem strahu.

Kaj je stopilo nenadoma v njeno, vedno tako mirno življenje?

"Mati, mati, ostanite vendar pri meni!"

Toda noben klic, nobena prošnja ni mogla zadržati bežečega življenja. Naenkrat se materino telo iztegne in nato leži popolnoma mirno. Toda z obraza je izginil mučni izraz, kot bi dobitljiva roka izbrisala vse sledove.

Helgi vzame več minut, predno se zave, da na postelji leže le še materini zemeljski ostanke, iz katerih je odletela duša — in da njena usta ne bodo nikdar več izgovorile ljubeznive, dobitljive besede, da je voščene roke ne bodo več božale in da čez tri dni od njenega telesa ne bo ostalo nič drugega kot kup pepela.

In ko slednjič razume neizogibno, tedaj prične bridko in obupno jokati. Vsi strahovi sveta jo stresajo. Ne obhaja je samo bolečina po izgubljeni materi, temveč tudi strah pred življenjem, ki se bo sedaj za njo pričelo. Tako zelo je bila razvajena, za njo je storila mati vse, vseh neprijetnosti jo je znala obvarovati, da je poznala samo solnčne, brezskrbne dneve v svojem dosedanem življenju.

Oh, kaj bo sedaj?

(Dalje prihodnjik.)

Gary Cooper pravi: "Navadni zdrav razum mi pravi, naj dam prednost tej lahki kaji"

"Malo več kot pred enim letom sem menjal kaditi Luckies, ker mi je ugajal okus njihovega tobaka. Izza onega časa je bilo moje grlo v dobrem stanju. Ker moj glas in grlo dosti pomenita v mojem poklicu, mi navadni zdrav razum pravi, naj dam prednost tej lahki kaji. Zato sem zelo za Luckies!"

Gary Cooper

V PARAMOUNTOVEM "THE PLAINSMAN" POD VODSTVOM CECIL B. DE MILLE

NAJFINEJŠI TOBAK—
"SMETANA PRIDELKA"

Neodvisen pregled je bil pred kratkim storjen med profesionalnimi moškimi in ženskami — odvetniki, zdravniki, predavatelji, znanstveniki itd. Izmed onih, ki so rekli, da kade cigarete, jih je več kot 87% ugotovilo, da imajo osebno raji lahko kajo.

Mr. Cooper odobrava modrost te prednosti in istotako tudi drugi vodilni umetniki radia, odra, filma in opere. Njihovi glasovi so njihovo bogastvo. Zato jih toliko kadi Luckies. Tudi Vi imate lahko zaščito grla od Luckies — lahke kaje, proste gotovih rezkih dražljivcev, odstranjenih z izključnim procesom "It's Toasted". Luckies so prijazne grlu!

Lahka Kaja "It's Toasted"—Zaščita Vašega Grla

PROTI DRAŽENJU—PROTI KAŠLJU

TUDI LITVINOV BO ODŽAGAN.

Berlinski "Lokalanzeiger" poroča iz Varšave, da je prišel pri Stalinu v nemilost zdej tudi komisar za zunanje zadeve Litvinov-Finkelstein. Pričakovati je, da ga bodo posadili na zahtojno klop že pri prihodu na procesu proti opozicionalcem, ki bo letos v aprilu. Takrat se bosta morala zagovarjati tudi Buharin in Rykov.

Žena Litvinova je baje zastražena v stanovanju. Prav to je komisarja za zunanje zadeve napotilo, da je tako naglo odpotoval iz Zeneve. Notranji komisar Ješov, ki vodi preiskavo proti trockistom, je baje odkril da je imela žena Litvinova zelo tesne stike z ustreljenim Pjatakovom in Sokolnikovom. Ješov ima menda v rokah listine, ki dokazujejo njeno sodelovanje z zarotniki. Litvinov sam je imel pred letom dni sestanek z nekim odposlancem Trockega.

Litvinov je odšel takoj po svojem prihodu v Moskvo na stanovanje, iz katerega se do sedaj ni odstranil. Tam se brani sprejeti celo uradnike iz zunanje ministarstva, ki so bili poslani k njemu. Zato se v Moskvi splošno govori, da bo Litvinov odstopil. Za njegovo mesto že imajo naslednika. In sicer bo to Tairov, dosedanji voditelj zunanje političnega oddelka v centralnem odboru.

Tairov je bil odlikovan z visokim redom za zasluge, ki si jih je stekel v znanji politiki. Sodijo, da je bila to odločilna demonstracija proti Litvinovu, k bo zdaj moral izginiti s površja.

"MADE IN GERMANY."

V zadnjem času objavljajo francoski listi vesti o posušnih cigaretah dozah, ki se vtiho-tapljajo v Francijo. To so cigaretnice, na oko prav lično izdelane in tudi p oeni. Toda kadar takšno dozo odpreš, pogledaš vanjo in najdeš v kotu majhen zemljevidek. Navidez ne dolžno karto brez pomena. Pri natančnejšem ogledu pa spoznaš, da je to zemljevid s tako zarisanimi mejami, da vključujejo nemške državne meje tudi francosko Alzacijo in Loreno.

Francози, ki so vajeni vsakovrstnih revizionističnih trikov, se kajpada ne razburjajo posebno zaradi tega. Toča holi jih, da so naselili spretnim agentom, ki niso od njih dobili samo ličnih cigaretnih doz, ampak so jim jih morali tudi posteno plačati. To je, kar zdaj navdaja Francoze z jezo in ogorčenjem in česar ne morejo odpustiti akeji za nemško propagando o Alzaciji-Loreni.

NAROČNIKE

v West Virginiji in Pennsylvaniji opozarjamo, naj ne čakajo potovalnega zastopnika, ker ga ne bo k njim. Oni, ki jim je naročina potekla, naj je pošljejo naravnost na upravo "Glasa Naroda". — Uprava

Advertise in
"Glas Naroda"

NEUMNEZ

Nadaljevanje s 3. strani.

vzdihnil Habibula, "saj sem uklenjen in pričakujem smrti." "No, pa te bom izpustil. No, kaj imamo veliko noč in so nebesa odprta usmiljenju."

Habibula ni verjel lastnim ušesom, a Panjka se mu je nasmehnil in rekel:

"Jaz se ne šalim, temveč govorim resnico. Mar mi ni naročil Khan, naj te varujem kakor lastno dušo? Ali veš, kaj se to pravi? Ne sme se nam smiliti, temveč je moramo žrtvovati za druge. Hočem potrpeti zate, ker ne morem videti, da bi mučili druge. Snel ti bom okove in dal konja. Pojdi in si poišči rešitev, kjer veš. Če pa boš zopet počenjal zlo, ne boš več mene prevaril, ampak Boga."

S temi besedami je počepnil strl na Habibulu železne konjske sponse, ga dvignil v sedlo in rekel:

"Pojdi v miru, kamor hočeš."

Sam pa je ostal in čakal Khana Džangarja, ki ga dolgo ni bilo. Studence je usabil in tudi v melu je ostalo zelo malo vode. Nato je dospel kхан s spremstvom. Khan se je ozrl in vprašal:

"Kje imaš Habibulo?"

Panjka je odgovoril:

"Izpustil sem ga."

"Kako to? Kaj praviš?"

"Storil sem po tvoji zapovedi in lastnem hotenju. Naročil si mi ga varovati kakor lastno dušo. Jaz jo varujem in hočem da bi trpela za bližnjega. Saj si hotel Habibulo pripraviti

mačno smrt. A jaz ne maram, da bi koga mučili. Tu sem. Vzemi me in me daj mučiti na mesto njega. Naj bo moja duša srečna in prosta strahu, kajti ni se ne bojim niti tebe niti koga drugega."

Khan Džangar se je pričel ozirati na vse strani, si popravi kučmo na glavi in rekel svojim ljudem:

"Stopite bliže k meni: povedal vam bom, kaj se meni z li."

Tatari so ga obstopili, in jim je prav potihoma dejal:

"Zdi se mi, da ne bom smel usmrtiti Panjko. Morebiti je bil angel v njegovem sreju."

"Da," so mu tiho vsi, kakor eden odgovorili, "ne smemo mu storiti zla. Bil je med nami več let in ga nismo razumeli. A zdaj se nam je vsem v trenutku razodel: mogoče je pravičnik pred Bogom."

NAROČILA

za MOHORJEVE KNJIGE in KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE za leto 1938 sprejemamo. Cni, ki nam pošlje za Mohorjeve knjige \$1.25 ali \$1.25 za Vodnikove, bo dobil knjige iz domovine naravnost na svoj naslov.

Knjigarna Glasa Naroda.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Na parnikih, ki se debelo (iskani, se vrče v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

24. februarja:
Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg

26. februarja:
Europa v Bremen

27. februarja:
Paris v Havre
Rex v Genoa

3. marca:
Normandie v Havre
Berengaria v Cherbourg

4. marca:
Conte di Savoia v Genoa

5. marca:
Bremen v Bremen

10. marca:
Queen Mary v Cherbourg
Washington v Havre

12. marca:
Ile de France v Havre

17. marca:
Normandie v Havre

18. marca:
Europa v Bremen
Berengaria v Cherbourg

19. marca:
Rex v Genoa

24. mara:
Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg

27. marca:
Saturnia v Trst
Paris v Havre

31. marca:
Aquitania v Cherbourg

1. aprila:
Ile de France v Havre
Bremen v Bremen

3. aprila:
Conte di Savoia v Genoa

7. aprila:
Washington v Havre
Lafayette v Havre
Queen Mary v Cherbourg

10. aprila:
Europa v Bremen
Rex v Genoa

14. aprila:
Normandie v Havre

15. aprila:
Berengaria v Cherbourg

16. aprila:
Vulcania v Trst

17. aprila:
Bremen v Bremen

20. aprila:
Roma v Genoa

21. aprila:
Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg

24. aprila:
Ile de France v Havre
Conte di Savoia v Genoa

27. aprila:
Europa v Bremen

28. aprila:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg

1. maja:
Saturnia v Trst

4. maja:
Paris v Havre
Berengaria v Cherbourg
Bremen v Bremen
Washington v Havre

5. maja:
Queen Mary v Cherbourg

8. maja:
Rex v Genoa

12. maja:
Aquitania v Cherbourg

14. maja:
Champlain v Havre
Europa v Bremen

15. maja:
Conte di Savoia v Genoa

19. maja:
Normandie v Havre
Manhattan v Havre

20. maja:
Berengaria v Cherbourg

21. maja:
Bremen v Bremen

22. maja:
Roma v Genoa

23. maja:
Lafayette v Havre

26. maja:
Queen Mary v Cherbourg

28. maja:
Paris v Havre

29. maja:
Rex v Genoa

Plato nam za cene voznih listov, rezervacije kabla in pojasnila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 316 W. 18th St., New York